

Nejvýznamnější lokality Českého krasu

Koněprusy

Ložisko kvalitního vápence na Zlatém koni u Koněprus lákalo těžaře už od počátku průmyslové těžby. Od 70. let 19. století zde měli své lomy Adama Tomášek, Jíra a Veselý, Akciová společnost pro výrobu vápna, Královská cementárna či Max Herget. Dodnes zde těží Velkolom Čertovy schody.

Nejvýznamnějším lomem v Koněpruské oblasti byl Císařský lom, který dodával vápence pro Královskou cementárnu. Pod tu po roce 1946 přešly i všechny zbývající aktivní lomy na Koněprusku, což byly ještě Houbův lom a Husákův lom. Těžba v Houbově lomu byla ukončena po objevu Koněpruských jeskyní. Císařský lom posloužil v 50. letech 20. století pro otvorku nového Velkolomu Čertovy schody.

Od roku 1898 do roku 1962 byly koněpruské lomy spojené s vápenkami a cementárnou v Berouně a Králově Dvoře více než 11 km dlouhou úzkorozchodnou železnicí. Některé její pozůstatky jsou dodnes dobře patrné.

Císařský lom byl s Královskou cementárnou spojený kromě úzkorozchodné dráhy i lanovkou. Už v roce 1911 byla uvedena do provozu 970 m dlouhá lanovka z lomu Kosov do Královské cementárny, která byla v roce 1918 prodloužená o dalších 2398 m k Císařskému lomu. Dnes po lanovce zůstalo několik betonových patek nosníků a hlavně lanovkový tunel na archívním snímku.

Pohled na lomy na Zlatém koni dnes. Celému výjevu dominuje Velkolom Čertovy schody a jeho dva lomy – VČS-východ v popředí a VČS-západ v pozadí. Mezi nimi leží staré lomy na Zlatém koni – Houbův lom, Jírův lom, Hergetův lom a Husákův lom. Vlevo Vápenka Čertovy schody.

